

ingediend op **1155** (2021-2022) – Nr. 1
22 februari 2022 (2021-2022)

Voorstel van resolutie

van Ludwig Vandenhove, Els Robeyns, Kurt De Loor,
Annick Lambrecht, Maxim Veys en Katia Segers

over een sterk plattelandsbeleid

TOELICHTING

Uitdagingen voor het platteland

De landelijke gemeenten in Vlaanderen bleven de voorbije decennia niet gespaard van een aantal maatschappelijke verschuivingen zoals vergrijzing, schaalvergroting en digitalisering. Die veranderingen wijzigen het leven in die kleine gemeenten drastisch en ze dwingen ertoe om op een andere manier te kijken naar de dienstverlening op het platteland. Het aantal jongeren op het platteland stagneert of daalt en het aandeel ouderen neemt toe. Die vergrijzing zorgt voor een toenemende vraag naar professionele zorg in landelijke gemeenten. Voor bejaarden op het platteland zijn thuiszorg, gezinszorg, maaltijden aan huis en mantelzorg essentieel om in hun eigen huis en omgeving te kunnen blijven wonen.

Ook de sociale dynamiek verandert in dorpen. Op het platteland wonen steeds meer mensen die het platteland vooral waarderen als plek om te wonen. De nieuwe inwoners zijn minder afhankelijk van de dorpskern voor hun inkomen, boodschappen, familie of vriendenkring. Ze gebruiken de voorzieningen van de stad, waardoor de eigen voorzieningen van de dorpen draagkracht verliezen. Een echte verbindende dorps sfeer valt weg en alleen de woonfunctie blijft overeind. Dat maakt dat mensen minder verbonden zijn met hun dorp als gemeenschap, maar het dorp meer zien als een plek om te wonen. Dat zorgt dan weer voor vereenzaming: 11 procent van de 75-plussers is ontevreden over het aantal sociale contacten dat ze hebben en 18 procent heeft een zwakke sociale ondersteuning.¹ Daartegenover zijn er ook dorpen waar weinig mensen naartoe trekken omdat ze geen goede verbinding hebben met stadskernen. In die landelijke gebieden stagneert de bevolkingsgroei.²

De hierboven geschetste evoluties zorgen ervoor dat bepaalde problematieken zich in landelijke gemeenten ontwikkelen. Zo is armoede ook aanwezig op het platteland. Vooral huishoudens die in bestaansonzekerheid leven (tussen de 10 en de 15 procent armsten) zijn aanwezig op het platteland.³ Daarnaast nemen bepaalde diensten af. Er zijn steeds meer kleine gemeenten waar geen lokale winkels zijn, waar alle cafés sluiten en waar ook geen bankautomaat is. Inwoners worden ouder en inwijkelingen beleven hun sociaal leven in de stad. Daardoor verdwijnen veel diensten uit het dorp omdat ze niet langer rendabel zijn. Het rapport over de ruimtelijke-ontwikkelingsmogelijkheden aan de kust en in de Westhoek uit 2019 stelt vast dat in kleine dorpskernen tussen 2008 en 2018 70 procent van de handelszaken verdwenen is. Dat neemt niet weg dat ze noodzakelijk blijven voor de inwoners, en dan vooral voor de ouderen onder hen. Veel inwoners raken daardoor niet meer bij de winkel of het bankkantoor.

Mobiliteit is ook een uitdaging in landelijke gemeenten. Veel personen in landelijke gemeenten zijn afhankelijk van het openbaar vervoer voor al hun verplaatsingen, maar dat openbaar vervoer blijft te beperkt. Een recent onderzoek van de UGent, Mobiel 21 en Netwerk Duurzame Mobiliteit toont aan dat drie op de tien respondenten afhankelijk zijn van het openbaar vervoer en dat een op de vijf geen (kwaliteitsvolle) voeding kan kopen zonder openbaar vervoer. Ook is een op de drie respondenten afhankelijk van anderen als hij of zij het openbaar vervoer niet kan gebruiken. Verder onderscheidt het onderzoek laagopgeleide ouderen op het platteland als een groep in de samenleving die minder mobiel is en afhankelijk is van het openbaar vervoer.⁴ Het decreet betreffende basisbereikbaarheid kan daardoor tot gevolg hebben dat een significant deel van de inwoners in landelijke gemeenten te maken krijgt met vervoersarmoede. Het decreet houdt immers in dat het

¹ <https://www.statistiekvlaanderen.be/nl/sociale-contacten-0>

² <https://www.statistiekvlaanderen.be/nl/bevolking-omvang-en-groei>

³ http://www.armoedebestrijding.be/wp-content/uploads/2019/01/cijfers_platteland.pdf

⁴ <https://www.ugent.be/nl/actueel/vervoersarmoede-mobiliteit-onderzoek-vlaanderen.htm>

openbaar vervoer vraaggericht zal werken, wat betekent dat routes met veel reizigers meer bussen zullen krijgen. Daardoor zullen vooral de verbindingen tussen centrumsteden en het vervoer in steden versterkt worden. Landelijke gebieden moeten een beroep doen op vervoer op maat ter vervanging van de belbus. Ook al zou het budget voor vervoer op maat opgetrokken worden, dan nog blijft het onzeker of dat voldoende zal zijn om vervoersarmoede in landelijke gebieden te voorkomen.

De ontsluiting van landelijke gebieden kan voor een deel ook worden gerealiseerd door die gebieden beter bereikbaar te maken met de fiets. Met de groei van elektrische fietsen en speedpedelecs zal de fiets in toenemende mate gebruikt kunnen worden voor conventionele verplaatsingen. Daarvoor is het noodzakelijk dat gezorgd wordt voor veilige fietspaden en dat ook het bovenlokaal functioneel fietsroutenwerk snel wordt gerealiseerd. Fietssnelwegen, hoofdroutes, functionele routes en alternatieve routes voor fietsers kunnen bijdragen tot een betere mobiliteit in landelijke gebieden. Om dat te realiseren moeten er echter nog veel fietssnelwegen en fietspaden aangelegd of verbeterd worden. Dankzij het Fietsfonds kunnen de provincies en lokale besturen steun krijgen voor het aanleggen van fietspaden op de bovenlokale functionele routes, maar het aantal aanvragen overstijgt de middelen die Vlaanderen ter beschikking stelt. Vlaanderen kan dus meer doen om het bovenlokaal functioneel fietsnetwerk sneller te realiseren.

Een ander voorbeeld van de afname van fysieke dienstverlening en de toename van digitalisering is het sluiten van bankkantoren en geldautomaten. Banken sluiten hun kantoren en verwijderen geldautomaten om kosten te besparen. Daardoor kunnen mensen geen geld meer afhalen en moeten ze over voldoende digitale vaardigheden beschikken om al hun financiële zaken te kunnen regelen. Er is een duidelijke trend zichtbaar dat de bankensector hoe langer hoe meer aan de klanten vraagt om zelf en digitaal hun bankverrichtingen te doen. Volgens cijfers van Febelfin waren er eind 2018 nog 5133 bankkantoren, tegenover meer dan 8250 in 2008. In 2015 waren er 8754 geldautomaten; in 2018 nog 7869.⁵ Toch blijkt uit officiële statistieken dat bijna een derde van de ouderen in België tussen 55 en 74 jaar nog nooit internet gebruikt heeft.⁶ Daar komt nog bij dat steeds vaker kosten aangerekend worden voor transacties die nog aan loketten worden uitgevoerd. Op die manier worden personen met minder digitale vaardigheden of personen die geen toegang hebben tot het internet, oneerlijk behandeld.

Die verschuivingen zijn zich al geruime tijd aan het voltrekken en de problemen die ze met zich meebrengen, worden almaar groter. Het is dan ook duidelijk dat, als de Vlaamse overheid niet krachtadig optreedt met een normerend en coherent plattelandsbeleid, de dienstverlening en sociale cohesie in de landelijke gebieden nog verder achteruit zal gaan.

Bestaande initiatieven

In november 2021 lanceerde de minister van Welzijn het eerste eenzaamheidsplan. Dat plan bundelt diverse maatregelen die de eenzaamheid in Vlaanderen moeten bestrijden. Dat is broodnodig, want uit bevragingen blijkt dat iets meer dan de helft van de Belgen zich eenzaam voelt. Ook de coronacrisis heeft grote gevolgen. Minder dan de helft van de Vlamingen gaf in het voorjaar van 2021 aan regelmatige sociale contacten te hebben. 46 procent gaf aan minstens wekelijks contact te hebben met niet-inwonende familieleden, 39 procent met burens en 33 procent met vrienden of kennissen. Een vierde had in diezelfde periode minder dan maandelijks contact met familie, een derde met vrienden of kennissen, en 37 procent met hun burens.

⁵ <http://dashboard.febelfin.be>

⁶ FOD Economie, 2016.

Om eenzaamheid te bestrijden en sociaal contact te vergroten zet het plan in op zorgzame buurten. Dat zijn buurten waarin mensen met een ondersteuningsbehoefte in hun buurt kunnen blijven wonen door een goed vangnet te creëren. Dat doen ze door voor een goede mix van jonge en oude bewoners te zorgen, en door goed bereikbare diensten en voorzieningen te verzekeren. Een honderdtal zorgzame buurten zullen subsidies krijgen om te kunnen starten. Daarnaast zal eenzaamheid ook een aandachtspunt worden van de lokale dienstencentra, doordat het thema opgenomen wordt in het kader van hun erkenningsvoorwaarden. Begin volgend jaar zullen minstens honderd zorgzame buurten een financiële ondersteuning tot 50.000 euro per jaar krijgen. De Vlaamse Regering wil ook verder inzetten op STEK-projecten, dat zijn laagdrempelige initiatieven, zoals een buurt-huis of inloopcentrum, waar mensen kunnen binnenwandelen om hulp te vragen. De Vlaamse Regering trekt 500.000 euro om zestien STEK-projecten verder uit te bouwen. Samen met een aantal andere maatregelen in het plan zijn dat nuttige instrumenten om ook eenzaamheid op het platteland te bestrijden.

Het thema eenzaamheid wordt ook mee opgenomen in de buurtanalyse van lokale dienstencentra. Dat zijn centra die activiteiten organiseren om eenzaamheid tegen te gaan en buurtbewoners zelfredzamer te maken door bijvoorbeeld computerlessen te geven. De doelgroep bestaat dan ook uit personen met een beginnende zorgbehoefte. De centra versterken niet alleen het sociale netwerk van de deelnemers, maar bieden ook diensten die mogelijk minder toegankelijk zijn voor de doelgroep. Erkende lokale en regionale buurtcentra kunnen rekenen op financiële steun vanuit Vlaanderen. Een koppeling tussen het Vlaamse plattelandsbeleid en de werking van die dienstencentra kan voor een enorme meerwaarde zorgen voor het revitaliseren van landelijke buurten.

Een ander initiatief dat de revitalisatie van het platteland kan ondersteunen, is de erkenning van nationale parken, vooral dan van landschapsparken. De Vlaamse Regering is bezig met het selecteren van vier nationale parken en drie landschapsparken. Een landschapspark is een waardevol multifunctioneel gebied met een internationale uitstraling. De combinatie van natuur, landbouw en andere activiteiten zorgt voor een specifiek landschap dat niet alleen een grote ecologische waarde, maar ook een culturele en landschappelijke waarde heeft. Die eigenschappen kunnen zorgen voor de revitalisering van het platteland. Met de erkenning van landschapsparken kan er een overkoepelend beleid gevoerd worden samen met lokale verenigingen, burgers en overheden om die landelijke gebieden op veel verschillende vlakken te doen groeien, zowel op ecologisch vlak als op economisch vlak door toerisme, erfgoed enzovoort. Het plattelandsbeleid moet op dat nieuwe beleidskader aansluiting vinden om initiatieven voor landschapsbeheer, toerisme en de economische ontwikkeling van landelijke gebieden mee te stimuleren.

Het Vlaamse plattelandsbeleid

Vlaanderen heeft ook een beleid dat specifiek op de uitdagingen van het platteland gericht is. Zo is er het Europese plattelandsbeleid uit de tweede pijler van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, dat momenteel uitgevoerd wordt met het Vlaams programma voor plattelandsontwikkeling 2014-2020 PDPO III, waarmee projecten samen met Vlaanderen gefinancierd kunnen worden. Het nieuwe Europese plattelandsbeleid wordt momenteel opgemaakt en wordt operationeel in 2023. Het is dus het ideale moment om te kijken naar manieren om het Europese plattelandsbeleid te verbeteren.

Het huidige PDPO III-programma 2014-2020 beschikte over een totaalbudget van 672 miljoen euro: twee keer 288 miljoen euro vanuit Vlaanderen en het Europese plattelandsbeleid, en daarbovenop 96 miljoen euro vanuit de eerste pijler van het Europees landbouwbeleid. Met die middelen werd gefocust op de volgende strategische thema's:

- 1° jonge landbouwers en de toekomst van de Vlaamse landbouwsector;
- 2° innovatie en opleiding;
- 3° het verhogen van de weerbaarheid en de verduurzaming van de landbouwsector, zowel economisch als ecologisch;
- 4° het versterken van de vitaliteit van het platteland door een kwalitatieve inbedding van de sterk evoluerende Vlaamse landbouwsector.

Het budget werd als volgt verdeeld:⁷

Strategisch thema	% van het budget uit ELFPO ¹
1. jonge landbouwers	8,22%
2. innovatie en opleiding	9%
3. weerbaarheid en verduurzaming van de landbouwsector	75%
4. kwaliteit en vitaliteit van het platteland	8,81%

Het grootste deel van het budget ging naar steunmaatregelen en de verduurzaming van de landbouwsector, terwijl maar 8,81 procent van het budget ging naar het verbeteren van de kwaliteit en vitaliteit van het platteland. Dat thema werd voor het grootste deel ingevuld door de volgende drie maatregelen:

- 1° basisdiensten en dorpsvernieuwing in plattelandsgebieden waarmee de omgevingskwaliteit van het platteland verbeterd werd door projecten rond onder meer erfgoed, streekproducten en hernieuwbare energie. Daarnaast konden met deze maatregel ook subsidies verkregen worden voor onder meer natuurinrichting met het oog op Natura 2000;
- 2° plattelandsontwikkeling door samenwerking met de stedelijke omgeving rond lokale voedselvoorziening en hernieuwbare energie, en steun voor het oprichten van Europese innovatieve partnerschappen rond landbouw;
- 3° de LEADER-projecten (Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale) waarvoor verenigingen, vzw's of lokale overheden subsidies kunnen krijgen voor projecten rond streekgebonden noden. Vlaanderen is opgedeeld in LEADER-gebieden: elk van die gebieden werkt een lokale ontwikkelingsstrategie uit die focust op drie thema's.

Als er een globale analyse wordt gemaakt van het plattelandsbeleid in Vlaanderen, dan valt op dat het beleid vanuit budgettair oogpunt bijna uitsluitend gericht is op de landbouwsector en op natuurbeheer. Voor een deel is die focus ook terecht. De landbouw is een essentieel element van het platteland, op het vlak van gebiedsinrichting én als economische activiteit. Investeringssteun en het ondersteunen van jonge landbouwers zijn daarom ook terecht. De economische activiteiten die daarmee worden ondersteund, creëren mee de basis voor de gemeenschappen op het platteland. Daarnaast is het beheer van natuurgebied op het platteland nuttig voor de levenskwaliteit van de inwoners en voor het aantrekken van toeristen. Maar als wordt gekeken naar de uitdagingen voor landelijke regio's die hierboven al werden opgesomd, dan wordt duidelijk dat dit niet de enige prioriteiten mogen zijn. Het plattelandsbeleid heeft nu relatief weinig aandacht voor problemen als vereenzaming, het verdwijnen van winkels en bankkantoren, armoede en het toenemen van de zorgvraag. Daarnaast werkt het hele plattelandsbeleid, dat gericht is op de levenskwaliteit en gemeenschapsvorming in landelijke gebieden, zuiver projectmatig en voornamelijk vanuit een bottom-upbenadering. Dat geldt vooral voor de LEADER-projecten. Die werkwijze heeft zo zijn voordelen. De bottom-upwerking verzekert een lokale verankering van het project en zorgt ervoor dat mensen met diverse expertises samenwerken om het doel van het project te bereiken. De

⁷ Idea Consult, Ex ante evaluatie PDPO III (2013).

indeling van Vlaanderen in LEADER-gebieden zorgt ervoor dat er toch een zekere coherentie bestaat tussen de verschillende initiatieven.

Daartegenover staat ook een reeks nadelen. De projectmatige aanpak en de brede algemene doelstellingen van de LEADER-projecten en andere plattelandsmaatregelen zorgen voor een amalgaam van projecten. Daarnaast komen er bij een LEADER-project enorme administratieve lasten kijken door de vele voorwaarden die de Europese Unie oplegt. Naast het versnipperde beleid zijn de projecten niet duurzaam. De problemen waarmee het Vlaamse platteland te maken heeft, komen voort uit economische en demografische verschuivingen die al zeer lang aanwezig zijn. Tijdelijke projecten kunnen er maar zeer beperkt een antwoord op bieden. Daarnaast bestaat de kans dat door het tijdelijke karakter de tijdens het LEADER-project opgebouwde expertise en netwerken verloren gaan. Een meer structureel beleid is nodig om het aftakelingsproces van de Vlaamse dorpen om te keren.

Naar een structureel plattelandsbeleid

Het Vlaamse plattelandsbeleid heeft een update nodig met een nieuw beleidsplan. Dat beleidsplan moet structurele oplossingen zoeken voor de eerder genoemde problemen. Om impact te hebben moeten er structurele middelen ingezet worden, zodat een duurzaam beleid gevoerd kan worden, dat op lange termijn de uitdagingen op het platteland aangaat. De herziening van het Europees gemeenschappelijk landbouwbeleid is het ideale moment om zo'n strategische visie op plattelandsbeleid uit te denken. De minister maakte eerder al bekend dat ze van plan is om de middelen voor het plattelandsbeleid binnen het thema vitaliteit van het platteland op peil te houden en in de toekomst uitsluitend te werken met LEADER-projecten. Er moet echter meer gebeuren om de dienstverlening en het gemeenschapsgevoel op het platteland te herstellen en te behouden. Er zullen ook meer middelen moeten worden uitgetrokken voor het thema dat in het nieuwe programma aansluit bij kwaliteit en vitaliteit van het platteland. Daarnaast moet naar een manier gezocht worden om de middelen structureel en coherent in te zetten binnen een algemene plattelandsvisie.

Daarmee mogen de positieve aspecten van de projectmatige aanpak niet verloren gaan, zoals het hanteren van bottom-upprincipes. Een initiatief dat kan dienen als een eerste pijler van een structureel plattelandsbeleid, zijn de buurtpunten. Dat zijn goed bereikbare punten waar allerlei diensten gebundeld worden die anders zouden wegvallen in een dorp. Dat kan gaan van het vervangen van een supermarkt door een buurtwinkel met een verkooppunt voor korteketenproducten tot een café waar buurtbewoners een kop koffie komen drinken, waar publieke administratieve diensten worden aangeboden of waar ook een dienstverleningspunt aanwezig is voor zorg of welzijnsproblematieken. De specifieke functies van het buurtpunt kunnen de lokale gemeenschappen zelf bepalen op basis van hun noden en wensen. Het doel is om de lokale gemeenschap leefbaar te houden, het verenigingsleven te versterken en een impuls te geven aan sociaal contact door dienstverlening bereikbaar te maken en mensen met elkaar in contact te brengen. Zulke buurtpunten verdienen een structurele financiële en inhoudelijke ondersteuning vanuit het Vlaams plattelandsbeleid in samenwerking met de lokale besturen.

Er bestaan al tal van goede praktijken in het kader van buurtpunten. Zo wordt in Duitsland het DORV-concept⁸ toegepast. Een DORV-centrum centraliseert enerzijds een aantal basisproducten en -diensten zoals verse voeding, kruidenierswaren, drank, een postpunt, een afhaalpunt voor gemeentelijke documenten, een strijkdienst enzovoort. Ook lokale producenten kunnen er hun producten aanbieden. Daardoor kunnen DORV-centra ook dienstdoen als verkooppunten voor korteketenproducten. Dorpsbewoners zijn daardoor minder snel aangewezen op de auto om te voorzien in hun basisbehoeften en hebben op die manier zeker toegang

⁸ De afkorting DORV staat voor Dienstleistung und Ortsnahe Rundum Versorgung.

tot gezonde voeding. Anderzijds is het DORV-centrum ook een sociale ontmoetingsplaats voor inwoners en kan de infrastructuur beschikbaar gemaakt worden voor socio-culturele activiteiten zoals workshops, vergaderingen enzovoort. DORV-centra en buurtpunten kunnen in de toekomst ook een belangrijke rol spelen in het mobiliteitsnetwerk en diverse mobiliteitsdiensten aanbieden: een huur- of uitleendienst van (elektrische) fietsen, een standplaats voor deelauto's, een dienstverleningsloket dat informatie geeft rond mobiliteit enzovoort.

In Limburg zijn er twaalf soortgelijke projecten actief in onder meer Lummen, Overpelt en Koninksem (Tongeren), waar multifunctionele dorpspunten zijn uitgebouwd. Op andere plaatsen in Vlaanderen zijn er soortgelijke initiatieven met het buurtsalon en het Dorpspunt. Daarnaast is er ook het project ons buurtpunt – een samenwerking tussen Netwerk Duurzame Mobiliteit, Cera en het Innovatiesteunpunt voor Landbouw en Platteland – dat lokale spelers wil ondersteunen bij het oprichten van buurtpunten. Buurtpunten worden zo ook meer dan een winkel, een bankautomaat of een tijdelijk loket voor de gemeentelijke administratie. Buurtpunten worden ruimtes waar mensen elkaar terugvinden en waar een gemeenschap ontstaat of weer opleeft. Zo wordt een basis gecreëerd om het platteland opnieuw te revitaliseren. Buurtwinkels moeten die redenen ook worden ondersteund vanuit het plattelandsbeleid. Op plaatsen waar er vraag is naar zo'n buurtpunt, moet eerst een omgevingsanalyse gemaakt worden van de behoeften, het draagvlak en wat er haalbaar is. Als zo'n analyse aantoont dat er behoefte is aan zo'n buurtpunt en als dat buurtpunt zijn doelstellingen kan halen, namelijk diensten leveren die zijn weggevallen en bijdragen aan de sociale cohesie, dan kan het structurele steun krijgen vanuit het Vlaamse plattelandsbeleid.

Die ondersteuning is op verschillende manieren mogelijk. Eerst moet samen met bestaande organisaties die werken rond buurtpunten, gekeken worden naar manieren waarop lokale gemeenschappen inhoudelijk ondersteund kunnen worden. Richtlijnen, good practices, advies en begeleiding moeten beschikbaar zijn voor lokale besturen en groepen die een initiatief willen opstarten. Daarnaast moet ook onderzocht worden hoe projecten financieel ondersteund kunnen worden. Een element daarin kan de financiering van de opstart van het initiatief zijn: daarvoor kan in een startlening of startsubsidie voorzien worden. Lokale besturen kunnen er ook toe aangezet worden om infrastructuur ter beschikking te stellen waarin een buurtpunt kan worden opgestart. Daarnaast kunnen de buurtpunten ook structureel ondersteund worden. De fondsen van het Europese plattelandsbeleid kunnen daarvoor ingezet worden. Die subsidies dienen om de vaste kosten en loonlasten van de buurtpunten te dekken. Op die manier kan er een context gecreëerd worden die mensen samenbrengt en dienstverlening biedt.

Ludwig VANDENHOVE
Els ROBEYNS
Kurt DE LOOR
Annick LAMBRECHT
Maxim VEYS
Katia SEGERS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de demografische verschuivingen in landelijke gebieden;
 - 2° de veranderende sociale dynamiek in dorpskernen, de verschuiving van sociale activiteiten naar de stadcentra en het centraal komen te staan van de woonfunctie van het platteland;
 - 3° de transitie van het openbaar vervoer naar een vraaggericht model en de onzekerheden die dat met zich meebrengt voor de dienstverlening van De Lijn op het platteland;
 - 4° het feit dat drie op de tien personen afhankelijk zijn van het openbaar vervoer voor hun verplaatsingen;
 - 5° de afname van het aantal bankautomaten in dorpscentra;
 - 6° de toenemende digitalisering van de dienstverlening;
 - 7° de problemen die een afname van de basisdienstverlening veroorzaakt voor inwoners, vooral voor personen met weinig digitale vaardigheden;
 - 8° het gebrek aan specifiek onderzoek over de problematieken op het platteland in Vlaanderen;
 - 9° het Vlaams programma voor plattelandsontwikkeling 2014-2020 PDPO III, dat beperkt inzet op het thema van de vitaliteit van het platteland;
 - 10° de kansen en problemen die geformuleerd werden in het Rapport publieke bevragingen. Noden van de Vlaamse landbouw, milieu gelinkt aan landbouw en het Vlaamse platteland van 2018;
 - 11° het voorstel van resolutie van Stijn Bex, Els Robeyns, Jeremie Vaneeckhout, Annick Lambrecht, Imade Annouri en Hannes Anaf over een sterk openbaar vervoer als hefboom voor een ambitieuze modal shift en als wapen in de strijd tegen vervoersarmoede (*Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 694/1*);
 - 12° de bezorgdheden van vervoersorganisaties over de toegang tot het openbaar vervoer en het ontstaan van vervoersarmoede in landelijke regio's na het opstarten van vervoer op maat;
 - 13° de trage realisatie van het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk die het Rekenhof heeft vastgesteld en de gebrekkige rapportering van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken over de voortgang;
 - 14° het werk van de lokale dienstencentra voor het opbouwen van een sociaal netwerk en het aanbieden en verzamelen van dienstverlening;
 - 15° het eenzaamheidsplan van de Vlaamse Regering en de acties die in dat plan opgenomen worden;
 - 16° de beleidsinitiatieven van de Vlaamse Regering met betrekking tot natuur en landschapsparken;
- overwegende dat:
 - 1° het vorige actieprogramma voor het plattelandsbeleid in 2015 is afgelopen;
 - 2° maar 8,82 procent van de Europese middelen van het plattelandsbeleid naar het thema vitaliteit van het platteland gaan;
 - 3° het grootste deel van de subsidies van het plattelandsbeleid gericht is op investeringen in de landbouwsector;
 - 4° Vlaanderen een nieuw strategisch plan voor het plattelandsbeleid moet opmaken in het kader van het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid;
 - 5° de minister het initiatief heeft aangekondigd dat er meer bankautomaten in landelijke gebieden zouden komen;
 - 6° het aanrekenen van extra kosten voor het afhandelen van transacties aan loketten specifiek personen benadeelt die geen toegang hebben tot het internet of die weinig digitale vaardigheden hebben;
 - 7° het huidige plattelandsbeleid overwegend projectmatig te werk gaat, waardoor de langetermijnimpact van het beleid te beperkt is en er veel kennis en expertise uiteindelijk weer verloren gaat;

- 8° er een structureel plattelandsbeleid op basis van een visie op plattelandsontwikkeling nodig is om iets te doen aan de veranderende sociale dynamiek en de afname van de dienstverlening op het platteland;
 - 9° het installeren van buurtpunten een beproefde methode is om in dienstverlening te voorzien en sociale contacten te bevorderen in landelijke gemeentes;
 - 10° in Vlaanderen het lerend netwerk ons buurtpunt bestaat, dat advies geeft over het opstarten van buurtpunten;
 - 11° in Duitsland het concept van het DORV-centrum (Dienstleistung und Ortsnahe Rundum Versorgung), een multifunctioneel punt voor dienstverlening en sociaal contact, al succesvol is gebleken;
 - 12° er al verschillende buurtpuntinitiatieven met steun van het Landbouwfonds opgestart zijn;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
- 1° de specifieke problemen waarmee het platteland te maken heeft, zoals demografische verschuivingen, vereenzaming en een afname van diensten, structureel te monitoren;
 - 2° tussen de verschillende beleidsdomeinen, zoals Mobiliteit, Binnenlands Bestuur, Welzijn en Plattelandsbeleid, synergieën te vinden om de verschillende problematieken van het platteland aan te pakken;
 - 3° bij de omschakeling naar basisbereikbaarheid en het daarbij behorende vervoer op maat voldoende middelen uit te trekken zodat het openbaar vervoer beschikbaar blijft voor landelijke gebieden en vervoersarmoede wordt vermeden;
 - 4° aansluiting te vinden tussen het eenzaamheidsplan en het Vlaams plattelandsbeleid;
 - 5° versneld werk te maken van het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk en ervoor te zorgen dat het ook de landelijke gebieden ontsluit;
 - 6° gebruik te maken van de start van een nieuw Vlaams programma voor plattelandsontwikkeling om een nieuwe visie over het plattelandsbeleid uit te werken en de beleidsinstrumenten te evalueren;
 - 7° een structureel plattelandsbeleid te ontwikkelen aan de hand waarvan ook structureel middelen ingezet kunnen worden;
 - 8° een groter deel van het budget voor het plattelandsbeleid te gebruiken voor maatregelen die gericht zijn op de revitalisatie van het platteland;
 - 9° aansluiting te vinden tussen het plattelandsbeleid en het beleid voor landschapsparken om het toerisme in landelijke gebieden te stimuleren, de economie verder te ontwikkelen in die gebieden en het landschapsbeheer te ondersteunen;
 - 10° in het nieuwe programma voor plattelandsontwikkeling op een duurzame manier buurtpunten te ondersteunen door:
 - a) een kennisnetwerk rond buurtpunten op te zetten en te ondersteunen;
 - b) te onderzoeken hoe de Vlaamse Regering de opstart, ontwikkeling en werking van buurtpunten kan stimuleren zodat ze de functie van multifunctionele punten voor dienstverlening en sociaal contact in landelijke gebieden kunnen vervullen;
 - c) te onderzoeken hoe Vlaanderen buurtpunten financieel kan ondersteunen door onder meer het verlenen van opstartleningen of door in financiering te voorzien voor de werking van de buurtpunten;
 - d) aansluiting te vinden met lokale dienstencentra.

Ludwig VANDENHOVE
Els ROBEYNS
Kurt DE LOOR
Annick LAMBRECHT
Maxim VEYS
Katia SEGERS